

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΗΣ 3^{ης} ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ 12^{ης} ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2015
ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΚΟΠΩΝ

----ο----

Μ Ε Λ Η: Φλωρεντία Καλδή, Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος, Ιωάννης Σαρμάς, Αντιπρόεδρος, Βιργινία Σκεύη, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου και Αργυρώ Μαυρομμάτη, Σύμβουλοι.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ: Κωνσταντίνα Σταμούλη, Επιτροπεύουσα Πάρεδρος, κωλυομένων του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, του Επιτρόπου της Επικρατείας και των Αντεπιτρόπων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Ελένη Αυγουστόγλου, Επίτροπος, Προϊσταμένη της Γραμματείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Με την αρχή της Συνεδρίασης οι Σύμβουλοι Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου και Αργυρώ Μαυρομμάτη, που ορίστηκαν από την Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρο εισηγήτριες, φέρουν προς συζήτηση το σχέδιο νόμου «ΡΥΘΜΙΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ», που εστάλη στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο με το υπ' αριθ. πρωτ. 92785/0092/12.8.2015 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών, για να γνωμοδοτήσει η Ολομέλεια, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

ΑΡΘΡΟ ΜΟΝΟ

Αύξηση ορίων ηλικίας

1. Στο τέλος του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 (Α' 210) προστίθεται παράγραφος 16 ως εξής:

«16. α. Από 1-1-2022 οι διατάξεις της περ. α της παρ. 15 έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την 31-12-2012 και δεν έχουν συμπληρώσει κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού, το όριο ηλικίας καταβολής ακέραιας της σύνταξης, το οποίο προβλέπεται, κατά περίπτωση, από τις οικείες διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου.

Τα ισχύοντα, κατά περίπτωση, μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού όρια ηλικίας καταβολής της σύνταξης αυξάνονται σταδιακά από την επομένη της ημερομηνίας αυτής, στα προβλεπόμενα από την ανωτέρω περίπτωση α όρια ηλικίας έως την 31-12-2021, όπως αποτυπώνονται στους κατωτέρω πίνακες, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3865/2010.

Στις περιπτώσεις που από τις ισχύουσες κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού συνταξιοδοτικές διατάξεις η σύνταξη καταβάλλεται ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης, η κατά τα ανωτέρω σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης αρχίζει με όριο ηλικίας το 58° έτος. Σε κάθε άλλη περίπτωση που η σύνταξη καταβάλλεται ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, η προαναφερόμενη σταδιακή αύξηση αρχίζει με τη συμπλήρωση του $55^{\text{ου}}$ έτους.

Στις περιπτώσεις αυτές, η σύνταξη καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του οριζομένου στους κατωτέρω πίνακες νέου ορίου ηλικίας, όπως αυτό ισχύει κατά το έτος που ο υπάλληλος συμπληρώνει το προβλεπόμενο κατά την

ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού όριο ηλικίας καταβολής ακέραιας της σύνταξής του.

β. Εάν η σύνταξη καταβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β της παρ. 2 του άρθρου αυτού, το συνολικό ποσοστό της μείωσης της σύνταξης που προβλέπεται από τις διατάξεις αυτές, προσαυξάνεται κατά 10% και μέχρι τη συμπλήρωση του κατά τα ανωτέρω προβλεπόμενου νέου ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.

γ. Οι ανωτέρω διατάξεις έχουν εφαρμογή και για τους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με εξαίρεση όσους από αυτούς αποχωρούν υποχρεωτικά από την Υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 88 του Συντάγματος. Στην περίπτωση αυτή το 67^ο έτος της ηλικίας και μόνο όρια ηλικίας αυξάνονται σταδιακά σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α, μέχρι και του 65^{ου} έτους της ηλικίας.

δ. Οι διατάξεις των προηγουμένων περιπτώσεων δεν έχουν εφαρμογή:

αα. για όσους κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού έχουν συμπληρώσει τα έτη ασφάλισης και το όριο ηλικίας που αποτελούν, κατά περίπτωση, προϋπόθεση για την άμεση καταβολή ακέραιας της σύνταξής τους, όπως αυτά ισχύουν κατά την ανωτέρω ημερομηνία.

Το δικαίωμα άμεσης συνταξιοδότησης των προσώπων αυτών δεν θίγεται και μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε.

ββ. για όσους έχουν παιδί άγαμο και ανίκανο για την άσκηση κάθε βιοποριστικού επαγγέλματος κατά ποσοστό 67% και άνω. Στην περίπτωση

αυτή το σχετικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί μόνο από τον ένα γονέα κατόπιν συναίνεσης και του έτερου γονέα.

γγ. για όσους υπάγονται στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3660/2008 (Α'78).

δδ. για όσους υπάγονται στις διατάξεις των υποπεριπτώσεων αα, ββ και εε της περ. β της παρ. 3 του άρθρου αυτού.

Για την καταβολή της σύνταξης των προσώπων της περίπτωσης αυτής, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι οικείες συνταξιοδοτικές διατάξεις όπως αυτές ισχύουν κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού.»

2. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 3865/2010 αντικαθίστανται, ως εξής:

«4. Τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος που αποχωρούν από την Υπηρεσία από την επομένη της ημερομηνίας δημοσίευσης του νόμου αυτού και μετά, δικαιούνται σύνταξη εφόσον έχουν συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας τους και 40 έτη συντάξιμης υπηρεσίας, στα οποία συνυπολογίζονται αθροιστικά:»

Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα του άρθρου 41 του π.δ. 169/2007 για τα οποία εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι σχετικές με την καταβολή της σύνταξής τους διατάξεις, όπως αυτές ισχύουν κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού.

3. Καταργείται κάθε άλλη διάταξη αντίθετη με τα οριζόμενα στις διατάξεις του παρόντος.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των πινάκων του άρθρου αυτού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Πλήρης σύνταξης	όριο ηλικίας : 62					
Από δημοσίευσης του νόμου έως 31-12-2015						
2015		2016		2017		2018
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία συνταξιοδότησης
50	55,0	50	56,0	50	57,0	50
51	55,0	51	56,0	51	57,0	51
52	55,0	52	56,0	52	57,0	52
53	55,9	53	56,8	53	57,6	53
54	55,9	54	56,8	54	57,6	54
55	55,9	55	56,8	55	57,6	55
56	56,8	56	57,5	56	58,3	56
57	57,6	57	58,3	57	58,9	57
58	58,5	58	59,0	58	59,5	58
59	59,4	59	59,8	59	60,1	59
60	60,3	60	60,5	60	60,8	60
61	61,1	61	61,3	61	61,4	61
62	62,0	62	62,0	62	62,0	62,0
2019		2020		2021		2022
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία συνταξιοδότησης
50	59,0	50	60,0	50	61,0	50
51	59,0	51	60,0	51	61,0	51
52	59,0	52	60,0	52	61,0	52
53	59,4	53	60,3	53	61,1	53
54	59,4	54	60,3	54	61,1	54
55	59,4	55	60,3	55	61,1	55
56	59,8	56	60,5	56	61,3	56
57	60,1	57	60,8	57	61,4	57
58	60,5	58	61,0	58	61,5	58
59	60,9	59	61,3	59	61,6	59
60	61,3	60	61,5	60	61,8	60
61	61,6	61	61,8	61	61,9	61
62	62,0	62	62,0	62	62,0	62,0

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πλήρης σύνταξη		όριο ηλικίας: 67					
Από δημοσίευσης του νόμου έως 31-12-2015							
2015		2016		2017		2018	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	55,0	50	56,7	50	58,4	50	60,1
51	55,0	51	56,7	51	58,4	51	60,1
52	55,0	52	56,7	52	58,4	52	60,1
53	56,5	53	58,0	53	59,5	53	61,0
54	56,5	54	58,0	54	59,5	54	61,0
55	56,5	55	58,0	55	59,5	55	61,0
56	57,4	56	58,8	56	60,1	56	61,5
57	58,3	57	59,5	57	60,8	57	62,0
58	59,1	58	60,3	58	61,4	58	62,5
59	60,0	59	61,0	59	62,0	59	63,0
60	60,9	60	61,8	60	62,6	60	63,5
61	61,8	61	62,5	61	63,3	61	64,0
62	62,6	62	63,3	62	63,9	62	64,5
63	63,5	63	64,0	63	64,5	63	65,0
64	64,4	64	64,8	64	65,1	64	65,5
65	65,3	65	65,5	65	65,8	65	66,0
66	66,1	66	66,3	66	66,4	66	66,5
67	67,0	67	67,0	67	67,0	67	67,0
2019		2020		2021		2022	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	61,9	50	63,6	50	65,3	50	67,0
51	61,9	51	63,6	51	65,3	51	67,0
52	61,9	52	63,6	52	65,3	52	67,0
53	62,5	53	64,0	53	65,5	53	67,0
54	62,5	54	64,0	54	65,5	54	67,0
55	62,5	55	64,0	55	65,5	55	67,0
56	62,9	56	64,3	56	65,6	56	67,0
57	63,3	57	64,5	57	65,8	57	67,0
58	63,6	58	64,8	58	65,9	58	67,0
59	64,0	59	65,0	59	66,0	59	67,0
60	64,4	60	65,3	60	66,1	60	67,0
61	64,8	61	65,5	61	66,3	61	67,0
62	65,1	62	65,8	62	66,4	62	67,0
63	65,5	63	66,0	63	66,5	63	67,0
64	65,9	64	66,3	64	66,6	64	67,0
65	66,3	65	66,5	65	66,8	65	67,0
66	66,6	66	66,8	66	66,9	66	67,0
67	67,0	67	67,0	67	67,0	67	67,0

Άρθρο 2

Έκταση Εφαρμογής

Οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, εφαρμόζονται ανάλογα και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς, είτε οι συντάξεις τους βαρύνονται το Δημόσιο είτε τους οικείους φορείς, καθώς και για το προσωπικό του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος και των υπαλλήλων των ασφαλιστικών Ταμείων του προσωπικού των Σιδηροδρομικών Δικτύων, που διέπονται από το καθεστώς του ν.δ. 3395/1955 (Α' 276).

Άρθρο 3

Έναρξη Ισχύος

Οι διατάξεις του παρόντος ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν διαφορετικά ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις.

Αθήνα, 12 Αυγούστου 2015

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΡΔΑΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ &

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ

Η ασκούσα καθήκοντα Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Πάρεδρος Κωνσταντίνα Σταμούλη διετύπωσε εγγράφως την ακόλουθη γνώμη της:

Εισάγουμε ενώπιον της Ολομέλειας του Σώματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 περ. γ' του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (ΦΕΚ Α' 52), το σχέδιο νόμου «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις του Δημοσίου», προκειμένου να προκληθεί η γνωμοδότησή της, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος, και εκθέτουμε τα ακόλουθα:

Επί του άρθρου μόνον: Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού τροποποιούνται το άρθρο 56 του π.δ. 169/2007 και το άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3865/2010 και επέρχεται σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων. Ειδικότερα:

παρ. 1 α: Προστίθεται παρ. 16 στο άρθρο 56 του π.δ. 169/2007, με την οποία ορίζεται ότι οι διατάξεις της παρ. 15 περ. α του άρθρου αυτού (επέκταση ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης όσων θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2013 και εφεξής, στο 67^ο έτος ή, υπό την προϋπόθεση συμπλήρωσης 40 ετών πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, στο 62^ο) εφαρμόζονται και σε όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την 31.12.2012. Η ανωτέρω ρύθμιση ενδέχεται να δημιουργήσει θέμα συμβατότητας με την αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης, καθόσον η αύξηση των ορίων ηλικίας καταλαμβάνει πλέον και υπαλλήλους που είχαν εξαιρεθεί από αυτήν. Επί της σταδιακής σε βάθος επταετίας αύξησης του ορίου ηλικίας, βάσει των

αναλυτικών πινάκων που περιλαμβάνονται στην προτεινόμενη ρύθμιση, δεν έχουμε παρατηρήσεις.

παρ. 1 β: Θεσπίζεται πρόσθετη μείωση σε ποσοστό 10% στις περιπτώσεις που καταβάλλεται μειωμένο ποσό σύνταξης πριν από τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 56 παρ. 2 περ. β' του π.δ. 169/2007.

παρ. 1 γ: Στο πρώτο εδάφιο της ρύθμισης αυτής προβλέπεται ότι οι προηγούμενες διατάξεις έχουν εφαρμογή και για τους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με εξαίρεση όσους αποχωρούν υποχρεωτικώς με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας τους, βάσει του άρθρου 88 παρ. 5 του Συντάγματος. Επισημαίνεται, καταρχάς, ότι η εν λόγω διάταξη χρήζει περαιτέρω διευκρίνισης, προκειμένου να αποσαφηνιστεί ποιοι ακριβώς δικαστικοί λειτουργοί υπάγονται σε αυτήν (π.χ. οι τυχόν εξερχόμενοι πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας λόγω ασθένειας ή άλλης αιτίας, οι Πρόεδροι των Ανωτάτων Δικαστηρίων, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου και οι Γενικοί Επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των Διοικητικών Δικαστηρίων οι οποίοι εξέρχονται με τη συμπλήρωση τετραετούς θητείας στις θέσεις αυτές, βάσει του άρθρου 90 παρ. 5 του Συντάγματος). Περαιτέρω, εγείρονται ζητήματα συμβατότητας της προτεινόμενης διάταξης προς το άρθρο 87 του Συντάγματος, καθόσον η μη παροχή δυνατότητας αποχώρησης από την Υπηρεσία των δικαστικών λειτουργών με άμεση καταβολή της σύνταξης, χωρίς περιορισμό από τα θεσπιζόμενα όρια ηλικίας, δεν συνάδει με την καθιερούμενη από την ως άνω

συνταγματική διάταξη λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία τους (βλ. και Πρακτικά της 4^{ης} Ειδ. Συν. Ολ. Ελ. Συν./31.10.2012). Τέλος, το δεύτερο εδάφιο της διάταξης χρήζει επαναδιατύπωσης, καθόσον υπό την παρούσα διατύπωσή του δεν είναι σαφές το αντικείμενο της ρύθμισης.

παρ. 1 δ: Εισάγονται ευνοϊκού χαρακτήρα εξαιρέσεις από τις ρυθμίσεις των προηγούμενων διατάξεων. Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

παρ. 2: Αντικαθίσταται η διάταξη του άρθρου 20 παρ. 4 εδάφιο α' του ν. 3865/2010 και θεσπίζεται ιδιαίτερη ρύθμιση για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος. Η εν λόγω ρύθμιση παρίσταται δικαιολογημένη ενόψει του ιδιαίτερου καθεστώτος και των ειδικών συνθηκών των ανωτέρω προσώπων.

παρ. 3: Ως προς την ουσία της εισαγόμενης καταργητικής ρύθμισης δεν έχουμε παρατηρήσεις, με την επιφύλαξη για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες αυτή θα άγει ενδεχομένως σε προσβολή δικαιωμάτων περιουσιακής φύσεως, όπως είναι τα ήδη γεγεννημένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα (βλ. και ανωτέρω επισημάνσεις αναφορικά με τις διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος σχεδίου νόμου).

παρ. 4: Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

Επί του άρθρου 2: Με τη διάταξη αυτή επεκτείνεται η εφαρμογή των προηγουμένων ρυθμίσεων του άρθρου 1 και στις ρητώς απαριθμούμενες κατηγορίες υπαλλήλων.

Επί του άρθρου 3: Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

Αθήνα, 12 Αυγούστου 2015
Η Επιτροπεύουσα Πάρεδρος
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΣΤΑΜΟΥΛΗ

Οι Σύμβουλοι Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου και Αργυρώ Μαυρομμάτη, που ορίστηκαν από την Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρο Φλωρεντία Καλδή εισηγήτριες επί των διατάξεων του ανωτέρω σχεδίου νόμου, εισηγούνται ως ακολούθως:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου επέρχεται σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων. Την αναγκαιότητα θέσπισης των ρυθμίσεων αυτών αναγνωρίζει το Δικαστήριο ως εντασσόμενων στο πλαίσιο ενός προγράμματος συνολικής αναμόρφωσης του συνταξιοδοτικού συστήματος. Προσδοκά, όμως, ότι εντός ευλόγου χρόνου θα συνταχθεί μελέτη για την ένταξη των αποσπασματικών αυτών μέτρων σε έναν ευρύτερο συνταξιοδοτικό σχεδιασμό διαρθρωτικού χαρακτήρα, που θα συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το πλέγμα των διατάξεων αυτών θα μπορούσε να λειτουργήσει μελλοντικά επ' ωφελεία των συνταξιούχων και να επιφέρει, έστω και μακροπρόθεσμα, μία δίκαιη εξισορρόπηση του ευρύτερου κοινωνικού συμφέροντος (βιωσιμότητα συνταξιοδοτικού συστήματος) με τον νυν επιχειρούμενο περιορισμό των δικαιωμάτων και των νομίμων προσδοκιών τους. Στο πλαίσιο της ως άνω μελέτης θα πρέπει να αιτιολογηθεί η αδυναμία θεσμοθέτησης ηπιότερων εναλλακτικών μέτρων για την κατηγορία των συνταξιούχων, που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος σχεδίου νόμου και να εξετασθεί η συνολική επιβάρυνσή της από τα διαδοχικώς θεσπιζόμενα σε βάρος της μέτρα (άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος).

Επισημαίνεται, πάντως, ότι με το ν. 4334/2015 έχουν ληφθεί και άλλης φύσεως μέτρα για την αντιμετώπιση της πρόσφατης οξείας δημοσιονομικής κρίσης που ανέκυψε. Τέλος, σημειώνεται ότι κατά τη γνωμοδοτική αυτή διαδικασία, το Δικαστήριο περιορίζεται σε επισημάνσεις νομοτεχνικού χαρακτήρα, καθώς και σε παρατηρήσεις ως προς την, κατ' αρχήν, συμβατότητα των ρυθμίσεων του υποβληθέντος σχεδίου νόμου προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος.

Επί του άρθρου Μόνου

Επί της παραγράφου 1

Επί της περ. α' της παρ. 16 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007

Η υπό εξέταση ρύθμιση ενδέχεται να δημιουργήσει θέμα συμβατότητας με την αρχή της απορρέουσας από το κράτος δικαίου δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθόσον η αύξηση των ορίων ηλικίας καταλαμβάνει πλέον και υπαλλήλους που είχαν εξαιρεθεί από αυτήν και μάλιστα χωρίς χρονικό περιορισμό. Περαιτέρω, κατά την ειδικότερη γνώμη των Συμβούλων Δέσποινας Τζούμα και Δημητρίου Τσακανίκα, στο βαθμό που η διάταξη αυτή καταλαμβάνει ήδη θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, τα οποία ρυθμίζονται επί τα χείρω, ενδέχεται επιπροσθέτως να εγείρει ζήτημα παραβίασης του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α..

Εφόσον οι διατάξεις της περ. α' της παρ. 15 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 έχουν ευθεία εφαρμογή στα πρόσωπα που αναφέρονται στο εδ. α' της περ. α' της παρ. 16 του ίδιου άρθρου, να απαλειφθεί η λέξη «ανάλογη».

Η παράλειψη του νομοθέτη να προσδιορίσει στην υπό εξέταση διάταξη τα πρόσωπα που υπάγονται στους περιλαμβανόμενους σε αυτή πίνακες (Πίνακας 1 ή Πίνακας 2) δημιουργεί ασάφεια, που ενδέχεται να προκαλέσει δυσχέρειες κατά την εφαρμογή της. Επίσης, δυσχέρειες κατά την εφαρμογή της ενδέχεται να προκαλέσει και ο καθορισμός με τους ανωτέρω πίνακες της ηλικίας συνταξιοδότησης όχι σε μήνες, αλλά σε δεκαδικά ψηφία.

Επί του περ. β' της παρ. 16 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007

Δεν χρήζει παρατηρήσεων.

Επί του περ. γ' της παρ. 16 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007

Στην εξαίρεση από την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων πρέπει να προστεθεί και η περίπτωση των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων, καθώς και του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και των Γενικών Επιτρόπων των Διοικητικών Δικαστηρίων και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίοι αποχωρούν πριν τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 90 του Συντάγματος. Περαιτέρω, η διάταξη αυτή ενδέχεται να εγείρει ζητήματα συμβατότητας της προτεινόμενης διάταξης προς το άρθρο 87 παρ. 1 του Συντάγματος (βλ. και Πρακτικά της 4^{ης} Ειδ. Συν. Ολ. Ελ. Συν./31.10.2012).

Το εδάφιο β' χρήζει επαναδιατύπωσης, καθόσον υπό την διατύπωσή του δεν είναι σαφές το αντικείμενο της ρύθμισης.

Επί του περ. δ' της παρ. 16 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007

Η υπό περ. ββ' χρήζει συμπλήρωσης, καθόσον δεν ρυθμίζει την περίπτωση έλλειψης συναίνεσης του έτερου γονέα.

Επί της παρ. 2

Δεν αποσαφηνίζεται εάν η διάταξη του πρώτο εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 3865/2010 αναφέρεται σε πλήρη «σύνταξη». Επίσης σε περίπτωση που η ίδια διάταξη αναφέρεται και σε μειωμένη σύνταξη, δεν αποσαφηνίζεται εάν οι στρατιωτικοί που δεν έχουν συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας τους, υπάγονται και αυτοί στους ανωτέρω πίνακες.

Επί της παρ. 3

Δεν χρήζει παρατηρήσεων.

Επί της παρ. 4

Η γενική διατύπωση της υπό εξέταση διάταξης ως προς το περιεχόμενο της παρεχόμενης με αυτή νομοθετικής εξουσιοδότησης ενδέχεται να δημιουργήσει ζήτημα συμβατότητας με το άρθρο 43 παρ. 2 εδ. β' του Συντάγματος.

Η Ολομέλεια ύστερα από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της δέχθηκε ομόφωνα την ανωτέρω εισήγηση των Συμβούλων Ευφροσύνης Παπαθεοδώρου και Αργυρώς Μαυρομμάτη.

Μετά το τέλος της Συνεδρίασης συντάχθηκε το παρόν πρακτικό, το οποίο, αφού θεωρήθηκε και εγκρίθηκε από την Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρο, υπογράφεται από την ίδια και τη Γραμματέα.

**Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ ΚΑΛΛΗ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ**

**Για την ακρίβεια
Η Γραμματέας**

Ελένη Αυγουστόγλου